

Onbegrensd

*“De pandemie is een les
in bescheidenheid:
we hebben elkaar nodig en
we moeten solidair zijn!”*

Hans Kluge

Hans Kluge

Hans Kluge is directeur bij de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO), regio Europa.

Hij studeerde geneeskunde en is arts in de genees-, heel- en verloskunde. Voor zijn benoeming als topman bij de WHO had hij al vijftientig jaar ervaring in de medische praktijk en volksgezondheid wereldwijd.

Via video-conferentie hadden we een gesprek met een bevlogen en gedreven man in zijn hoofdkwartier in Kopenhagen.

Je bent net voor de coronapandemie aangesteld als directeur WHO Europa, had je durven denken om in dit verhaal terecht te komen?

Hans: “Aanvankelijk had ik wat twijfels over hoe snel een hiërarchisch instituut zoals de WHO zou kunnen hervormd worden in een wendbare, efficiënte organisatie dat concrete oplossingen aanbiedt voor concrete noden waarmee landen worstelen. De Europese regio bestaat uit drieënvijftig landen. Met landen als Kroatië, de Kaukasus, Rusland, Turkije, Israël, Centraal-Azië... is het een heel gevarieerde regio. Doordat ik met een ruime meerderheid aan stemmen vanuit die verschillende landen verkozen ben, kon ik op steun rekenen om de nodige hervormingen door te drukken. Ook mijn

ervaring bij Artsen Zonder Grenzen heeft mij zeker geholpen. COVID-19 heeft alles in een stroomversnelling gebracht. Vooraleer iedereen goed en wel beseft wat er gebeurde, had ik de meeste hervormingen al doorgedrukt”. (lacht)

“Eigenlijk doen wij aan stille diplomatie”

Welke hervormingen heb je zoal gedaan?

Hans: “Door COVID-19 kwam ik tot de vaststelling dat de wereld een moderne WHO-organisatie nodig heeft. Een neutrale en bemiddelende organisatie die alle partijen rond de tafel kan brengen. Geen bureaucraten die vanuit hun kantoor beslissingen nemen. Daarom heb ik twintig procent van de mensen die in hun bureau in Kopenhagen zaten naar lokale eenheden gestuurd om veldwerk te doen. Zelf heb ik ook altijd veldwerk gedaan. Nu nog maak ik er een punt van als ik ergens op missie ben, om na de officiële bezoeken ergens naar een lokaal eerstelijnszorgpunt te gaan. Dan zie je pas wat er leeft bij de bevolking en wat de noden zijn. Dat neem ik dan mee in mijn beleid”.

De noden verschillen bij elke bevolkingsgroep veronderstel ik?

Hans: “Door mijn ervaringen als klinisch dokter bij Artsen Zonder Grenzen ben ik vaak geconfronteerd geweest met onbegrip door culturele gebruiken van bevolkingsgroepen. Daarom heb ik een nieuwe afdeling binnen de WHO opgericht: ‘Behavioral and Cultural Insides’. Dat

is uniek in de WHO-geschiedenis. Wij hebben uiteraard dokters en verplegend personeel nodig, maar ook sociale wetenschappers en antropologen zijn belangrijk om te begrijpen wat mensen aanzet om (on)gezonde beslissingen te nemen.”

Kan je een voorbeeld geven?

Hans: “In bepaalde Afrikaanse dorpen werden dokters aangevallen omdat ze een moeder wiens kindje gestorven was aan ebola, niet meer toelieten haar kind in haar armen te houden. De dorpingen begrepen niet dat de lichaamsvochten van het dode kindje uiterst besmettelijk zijn. Een sociaal wetenschapper of antropoloog die de cultuur en gewoontes kent, kan dit aan de bevolking uitleggen. Een ander voorbeeld, als we begrijpen waarom bepaalde mensen de coronamaatregelen niet aanvaarden, kunnen we beter anticiperen om zo tot betere gezondheid voor iedereen te komen.”

Heb je verder nog hervormingen doorgevoerd?

Hans: “Ik heb ook de Pan-Europese Commissie voor Gezondheid en Duurzame Ontwikkeling opgericht. De voorzitter van deze commissie is Mario Monti, gewezen Eerste minister en minister van Financiën in Italië. Daar zitten achttien topcommissarissen in van verschillende landen, die meehelpten het beleid te herdenken voor de toekomst. De Commissie is volledig onafhankelijk en interdisciplinair. Voor België zit de voormalig minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid Maggie De Block in deze commissie”.

Ben je met Artsen Zonder Grenzen ook in conflictgebieden geweest?

Hans: “Uiteraard! Ik heb al wat watertjes doorzwommen. Zo heb ik tweemaal oog in oog gestaan met de toenmalige president van Liberia, Charles Taylor. Hij bedreigde me omdat ik voorrang gaf aan keizersneden bij zwangere vrouwen met complicaties en niet aan zijn soldaten met minder ernstige klachten. Nadien is hij door het Internationaal Gerechtshof

in Sierra Leone veroordeeld voor oorlogsmisdaden. Ik heb ook twee jaar in de gevangnissen in Siberië gewerkt met tbc-patiënten. Heel leerrijk maar ook zwaar.”

De vaccinatiestrategie in België loopt goed, maar hoe zit het in de armere landen, het zo gehete Covax plan?

Hans: “Covax* is heel belangrijk maar veeleer een operationele kwestie. Voorafgaand heb ik verschillende gesprekken gevoerd met bijvoorbeeld de voormalige minister van Gezondheid in Israël, ook om te bemiddelen rond de Palestijnse vaccinatie. Eigenlijk doen wij vaak aan ‘stille diplomatie’. Wij spelen ook een bemiddelende rol binnen de Europese Commissie rond vaccinatie. Doordat Europa bij alle firma’s die vaccins maken, vaccins besteld heeft, zullen we binnenkort een overschot hebben. Dat overschot aan vaccins kunnen we dan inzetten in armere regio’s. Je zou het misschien niet verwachten maar de WHO-regio Europa speelt ook een grote rol bij de vaccinatielevering en gezondheidszorg in Aleppo (Syrië). Wij hebben verschillende bureaus in Turkije. Via Turkije sturen wij konvoien naar ginder. Zo kunnen we vaccins leveren en gezondheidsdiensten verstrekken aan de mensen die niet bereikt kunnen worden vanuit Damascus en personeel opleiden, in gevaarlijke omstandigheden.”

Wordt er ook aandacht geschonken aan de meest kwetsbaren, zoals chronisch zieken en mensen met een beperking?

Hans: “In onze richtlijnen naar de verschillende landen hebben we heel wat aandacht geschonken aan de meest kwetsbaren onder ons. Chronisch zieken, personen met een beperking, psychisch kwetsbaren. Maar onze aandacht gaat ook naar intrafamiliaal geweld en mensen in armoede. De COVID-19-pandemie en de bijhorende maatregelen hebben niet alleen het virus onderdrukt maar ook heel wat mensen. Er is heel wat leed ontstaan door de lockdown. We moeten daar aandacht voor hebben”.

“Men dacht dat ik een Duitse spion was! Een man met de naam “Kluge” die rondsnuistert in de gevangnissen van Siberië, dat kan niet anders dan een spion zijn”

Kan je een voorbeeld geven van aandachtspunten door de lockdown?

Hans: “Iedereen spreekt nu over het digitale tijdperk, videovergaderingen enz... Maar dat gaat aan veel kwetsbare mensen voorbij. ‘Digital poverty’ of ‘digitale armoede’ is ook een van de zaken waar wij sterk op inzetten. Want heel veel mensen worden digitaal uitgesloten. WHO moet er ook over waken dat preventie en reguliere gezondheidszorg blijven doorgaan. Want er sterven nog altijd meer mensen aan chronische ziekten”.

Ik heb gelezen dat jij Russisch spreekt? Komt dat door jouw verblijf in Siberië?

Hans: “Tijdens mijn verblijf in Siberië heb ik mijn vrouw leren kennen. Intussen zijn we vijftienvier jaar getrouwd en hebben we twee fantastische dochters. Siberië is niet alleen kommer en kwel. (lacht) Ik heb een spoedcursus Russisch gevolgd toen ik ging werken voor de WHO in Moskou. Dat was nodig om het vertrouwen te winnen van de Russen”.

Heeft jouw vrouw de Russische nationaliteit?

Hans: “Ja, zij is een echte Russische. Ik sprak geen Russisch en zij geen Engels, dus we gebruikten gebarentaal (lacht). Haar vader was wat ongerust over onze relatie in het begin. Ze dachten dat ik een Duitse spion was! Een man met de naam “Kluge” die rondsnuistert in de gevangnissen van Siberië, dat kon niet anders dan een Duitse spion zijn”. (lacht)

Wat een mooi verhaal!

Hans: “Ik wil graag besluiten met mijn grootste respect te betonen voor alle zorgverleners tijdens deze moeilijke periode. In het begin van de pandemie kwamen de mensen op straat om te applaudisseren. Nu lijkt het meer en meer een evidentie. Dat is het zeker niet! De pandemie is ook een les in bescheidenheid. Er zijn mutaties en virussen kennen geen grenzen. Niemand is veilig tot we allemaal veilig zijn. We hebben elkaar nodig en we moeten solidair zijn”.

*Covax is het internationale programma waarmee de Verenigde Naties en hun partners coronavaccins opkopen en herverdelen in arme landen.

www.euro.who.int

‘Integratie’ is niet hetzelfde als ‘inclusie’

Het VN-Verdrag inzake de Rechten van Personen met een Handicap is nu opgenomen in de Grondwet. Naast een symbolische waarde is het VN-verdrag nu ook juridisch afdwingbaar. Aanvankelijk

werd er verwezen naar de ‘integratiewet’ maar gelukkig is het VN-verdrag nu overgenomen in de grondwet. Het verschil is dat de wetgever nu de term ‘inclusie’ moet overnemen. Wat is nu het verschil tussen beide termen?

‘Integratie’ houdt in dat de persoon met een handicap zich moet aanpassen aan een systeem dat als normaal wordt beschouwd, wil hij of zij aan het sociale leven kunnen deelnemen.

‘Inclusie’ impliceert dat het de samenleving is die zich moet aanpassen wanneer zij de persoon verhindert volledig en op voet van gelijkheid te participeren.

Dat maakt een wereld van verschil en is dus een grote stap vooruit naar een inclusieve maatschappij.

Wachlijsten voor personen met een beperking worden een beetje korter

Volwassenen met de meest dringende zorgnood (prioriteitengroep 1) zullen voortaan binnen de 18 maanden na goedkeuring, hun persoonsvolgend budget ontvangen. Nu moeten zij daar minstens drie jaar op wachten. De Vlaamse regering heeft extra budgetten vrijgemaakt om zo de wachlijsten een beetje te verkorten. Voor de mensen in prioriteitengroep 2 en 3 zoekt de regering nog naar een oplossing.

Wij zijn zeer verheugd dat de mensen met de meest dringende zorgnoden vlugger hun budget zullen ontvangen maar de andere groepen mogen zeker niet in de kou blijven staan.

Dag van de Mantelzorg

Iedereen kent wel een mantelzorgers. Bijvoorbeeld een 75-jarige die dag in dag uit de zorg opneemt voor zijn of haar partner met dementie of een zoon of dochter die bij een ouder met kanker enkele huishoudelijke taken op zich neemt of een buur die regelmatig zorgtaken opneemt voor iemand uit de straat met een fysieke beperking.

Al deze mensen verdienen een **'dikke merci'** voor hun tomeloze inzet. Op 23 juni zette de Liberale Mutualiteit daarom, in samenwerking met haar mantelzorgvereniging 'Liever Thuis LM', enkele mantelzorgers in de bloemetjes. Daarnaast zorgde de Eerstelijnszone regio Aalst, waar Liever Thuis LM deel van uitmaakt, voor een mooi akoestisch optreden van zanger Bert Van Renne bij enkele mantelzorgers. Hij bracht het zelfgeschreven mantelzorglied 'Jij bent de ster' voor de mantelzorgers, want op 23 juni waren zij de sterren van de dag.

Bert Van Renne met acteur Anton Cogen (bekend van de vertelstem in Merlina, de rol van commissaris in Mega Mindy en tal van gastrollen in verschillende Vlaamse series). Op de achtergrond staat het Volkswagenbusje waarmee we een hele dag door Aalst, Lede, Erpe-Mere, Haaltert en Denderleeuw gereden hebben.

Colofon

Voorzitter: Bart Dewael

Tekst: Jean-Pierre Roos

Contact:

Livornostraat 25 - 1050 Brussel
+32 2 542 86 89 - lvph@lm.be

 www.lvph-lm.be

 www.facebook.com/LVPHvzw/

V.U.: Bart Dewael - Ondernemingsnummer: 828.746.125
RPR + rechtbank: Nederlandstalige Ondernemingsrechtbank Brussel,
Waterloolaan 70, 1000 Brussel - Afgiftekantoor 1050 Elsene

